

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे,
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय, बारामती
स्वायत्त
मराठी विभाग
वर्ग - द्वितीय वर्ष कला (SYBA)
विषय : मराठी- G 2 (Sem. III)
Subject Code-MAR 2301
(आधुनिक मराठी साहित्य व उपयोजित मराठी)

प्र.9) बहुपर्यायी प्रश्न

१. देशातील पहिल्या महिला शिक्षिका म्हणून कोणास ओळखले जाते?
अ) सरोजिनी नायडू ब) लक्ष्मीबाई टिळक क) सावित्रीबाई फुले ड) आनंदीबाई जोशी
२. 'स्त्री-पुरुष तुलना' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
अ) सावित्रीबाई फुले ब) मुक्ता साळवे क) ताराबाई शिंदे ड) तानूभाई बिर्जे
३. भारतात पहिल्या महिला विद्यापीठाची स्थापना कोणी केली?
अ) धोंडे केशव कर्वे ब) महात्मा ज्योतिराव फुले क) लोकमान्य टिळक ड) कर्मवीर भाऊराव पाटील
४. महाराजा सयाजीराव गायकवाड कोणत्या संस्थानाचे राजे होते?
अ) इंदोर ब) बडोदा क) औंध ड) कोल्हापूर
५. रयत शिक्षण संस्थेची स्थापना कोणी केली?
अ) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील क) संत गाडगेबाबा ड) महात्मा फुले
६. 'मिस क्लार्क होस्टेल' या नावाचे वसतिगृह कोणी सुरू केले?
अ) महाराजा सायजीराव गायकवाड ब) राजर्षी शाहू महाराज
क) कर्मवीर भाऊराव पाटील ड) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर
७. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी डॉक्टर ऑफ फिलॉसफी (Ph.D.) ही अत्युच्च पदवी कोणत्या विद्यापीठाकडून प्राप्त केली?
अ) कोलंबिया विद्यापीठ ब) ऑक्सफोर्ड विद्यापीठ क) पुणे विद्यापीठ ड)
८. 'सांजवात' हे आत्मचरित्र कोणी लिहिले ?
अ) आनंदीबाई जोशी ब) सावित्रीबाई फुले क) रमाबाई रानडे ड) आनंदीबाई शिर्के
९. आशिया खंडातील पहिला सहकारी साखर कारखाना कोणी स्थापना केली?
अ) कर्मवीर भाऊराव पाटील ब) डॉ. विठ्ठलराव विखेपाटील
क) डॉ. धनंजयराव गाडगीळ ड) कर्मवीर काकासाहेब वाघ

१०. 'महात्मा गांधी विद्यामंदिर' ही संस्था कोणी सुरु केली?

अ) कर्मवीर भाऊराव बहरे

ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील

क) कर्मवीर काकासाहेब वाघ

ड) डॉ. विठ्ठराव विखेपाटील

प्र.२रा. पुढील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दात लिहा.

१. 'जीवन वेध' या पाठयपुस्तकाचे संपादक कोण आहेत?
२. 'जीवनवेध' या पाठयपुस्तकातील लेख आणि वेच्यामागील मुख्य सूत्र काय आहे?
३. चरित्र या साहित्यप्रकाराची व्याख्या लिहा.
४. मराठी साहित्याचे विविध प्रकार सांगा.
५. चरित्राची तीन अंगे सांगा.
६. 'चरित्र' या साहित्य प्रकारची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
७. कोणत्याही चार चरित्रग्रंथांची नावे सांगा.
८. चरित्रात कोणत्या गोष्टीला महत्व असते?
९. चरित्राचा पाया कशावर आधारित असतो?
१०. मराठीतील पहिला चरित्रग्रंथ कोणता आहे?
११. चरित्र रचनेतील साध्य काय असते?
१२. साहित्याच्या मुलभूत तीन अविष्कार पध्दती कोणत्या आहेत?
१३. महात्मा ज्योतीराव फुले व सावित्रीबाई फुले यांनी स्थापना केलेल्या शिक्षण संस्थेची नावे सांगा.
१४. भारतात मुलींसाठी पहिली शाळा कोणती सुरु केली?
१५. पहिल्या भारतीय महिला संपादकाचे नाव सांगा.
१६. 'बालहत्या प्रतिबंधक गृह' कोणी सुरु केले?
१७. अनाथ बालिकाश्रमाची स्थापना कोणी केली?
१८. श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी हे महिला विद्यापीठ कोणी स्थापन केले?
१९. महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांच्यावर समाजाने बहिष्कार का घातला?
२०. मी राजा बनण्यासाठी आली आहे असे बाणेदार उत्तर कोणी दिले?
२१. प्राथमिक शिक्षण सक्तीचे करणारा कायदा स्वातंत्र्यापूर्व काळात कोणत्या राजाने केला?
२२. 'साहित्य, कला, संस्कृती ही राष्ट्राची संपत्ती आहे' असे कोणता राजा मानत होते?
२३. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी कोणत्या इंग्रज गव्हर्नर बरोबर संघर्ष केला?
२४. रयत शिक्षण संस्थेची स्थापना कोणी व कशी केली?
२५. रयत शिक्षण संस्थेची ब्रीद वाक्य सांगा.

- २६.कमवा आणि शिका ही योजना कोणी सुरु केली?
- २७.डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना परदेशी शिक्षणासाठी कोणत्या संस्थानाने शिष्यवृत्ती मंजूर केली?
- २८.डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी आपली पीएच.डी.चा प्रबंध कोणास आणि केला?
- २९.डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी पीएच.डी. पदवीसाठी सादर केलेल्या प्रबंधाचे नाव सांगा.
- ३०.आशिया खंडातील कारखाना कोठे स्थापन झाला?
- ३१.शेतकऱ्यांसाठी पहिली सहकारी पतपेढी कोणी स्थापन केली?
- ३२.पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांच्यावर कोणाच्या विचारधारेचा प्रभाव होता?
- ३३.प्रवरा ग्रामीण शिक्षण संस्था कोणी स्थापन केली?
- ३४.डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांना कोण-कोणत्या पुरस्कारांनी सम्मानित केले गेले?
- ३५.नवयुगाचे सुत्रधार म्हणून कोणास ओळखले जाते?
- ३६.कर्मयोगी भाऊसाहेब हिरे यांनी कोणाच्या कृपाछत्राखाली आपले शिक्षण पूर्ण केले?
- ३७.शिक्षण व सहकार महर्षी म्हणून कोणास ओळखले जाते?
- ३८.कर्मयोगी भाऊसाहेब हिरे यांनी स्थापन केलेल्या शिक्षण संस्थांची नावे सांगा.
- ३९.कर्मवीर भाऊराव पाटील यांना वसतिगृहातून काढून टाकणाऱ्या सुपरिटेण्डेण्टचे नाव सांगा.

प्र.३रा) टिपा लिहा.

१. चरित्र-आत्मचरित्र साम्य भेद
२. चरित्राचे स्वरूप
३. सावित्रीबाई फुले यांचे शैक्षणिक कार्य
४. सावित्रीबाई फुले यांचे सामाजिक क्षेत्रातील योगदान
५. महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांनी स्थापन केले अनाथाश्रम
६. महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांचे ग्रामशिक्षण आणि समता संघ
७. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांचे शिक्षणक्षेत्रातील योगदान
८. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांचे सामाजिक कार्य
९. बडोदा संस्थानातील ग्रामव्यवस्था
- १०.कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे बालपण
- ११.कोलंबिया विद्यापीठातील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे अनुभव
- १२.डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि एडवीन आर.ए.सेलिग्मन
- १३.पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील आणि पतपेढीची स्थापना
- १४.पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांचे शैक्षणिक कार्य

१५. पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांचे सामाजिक क्षेत्रातील योगदान
१६. कर्मवीर काकासाहेब वाघ यांचे सामाजिक कार्यकर्तृत्व
१७. कर्मवीर काकासाहेब वाघ यांचे शैक्षणिक क्षेत्रातील योगदान
१८. कर्मवीर भाऊसाहेब हिरे यांचे सहकार क्षेत्रातील कार्यकर्तृत्व
१९. कर्मवीर भाऊसाहेब हिरे यांचे शिक्षणासंबंधी मूलग्रामी विचार
२०. कर्मवीर भाऊसाहेब हिरे यांचे राजकीय क्षेत्रातील कार्य

प्र.४था) लघुत्तरी प्रश्न सोडवा.

१. चरित्र या साहित्य प्रकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
२. चरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३. अण्णासाहेब लट्टे यांनी भाऊरावांना वसतिगृहातून काढून का टाकले?
४. पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी शेतकऱ्यांच्या विकासासाठी केलेले कार्य स्पष्ट करा.
५. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी कोणकोणती लोककल्याणकारी कामे केली.
६. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी रहाट का मोडून टाकला?
७. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी आपले परदेशातील शिक्षण कशा पद्धतीने पूर्ण केले?
८. संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीतील भाऊसाहेब हिरे यांचे योगदान स्पष्ट करा.
९. विचारवंत राजाही सयाजीराव महाराजांनी ओळख सार्थ आहे, सोदाहरण स्पष्ट करा.
१०. सावित्रीबाई फुले यांचे शैक्षणिक विचार स्पष्ट करा.
११. महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांची शिक्षणाप्रती असणारी निष्ठा स्पष्ट करा.
१२. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी जीवनात यशस्वी होण्यासाठी कोणती चार सुत्रे अंगीकारावी म्हणून सांगितले.
१३. पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी शेतकऱ्यांसाठी केलेले कार्याचा आढावा द्या.
१४. कर्मवीर काकासाहेब वाघ यांचे बांधकाम क्षेत्रातील योगदान स्पष्ट करा.
१५. कर्मयोगी भाऊसाहेब हिरे यांचा राजकीय क्षेत्रात प्रभाव होता स्पष्ट करा.

प्र.५था) दीर्घोत्तरी प्रश्न.

१. चरित्र म्हणजे काय? सांगून चरित्राचे संकल्पना स्पष्ट करा.
२. पद्मश्री विठ्ठलराव विखे पाटील यांना एकात्मिक ग्रामीण विकासाचे आद्यप्रवर्तक म्हणतात स्पष्ट करा.
३. शिक्षण व सहकार महर्षी म्हणून कर्मयोगी भाऊसाहेब हिरे यांच्या कार्याचा आढावा घ्या.
४. शिक्षण विश्वातील कर्मवरी भाऊराव पाटील यांचे कार्य म्हणजे दीपस्तंभ आहे? स्पष्ट करा.

५. निष्काम कर्मयोगी म्हणून महर्षी धोंडे केशव कर्वे यांच्या कार्यकर्तृत्वाचा आढावा घ्या.
६. कर्मवीर काकासाहेब वाघ यांच्या कार्याचा परिचय करून द्या.
७. सावित्रीबाई फुले यांच्या सामाजिक कार्याच्या योगदानाचे चित्रण करा.
८. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्यातील बंडखोर व्यक्तिमत्त्वाचे दर्शन घडते स्पष्ट करा.
९. स्त्री शिक्षणाच्या प्रणेत्या म्हणून सावित्रीबाई फुले यांच्या कार्याचा आढावा घ्या.
१०. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी विद्येसाठी खडतर तपश्चर्या केली स्पष्ट करा.
११. दूरदृष्ट्या राजा म्हणून महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या कार्यकर्तृत्वाचा आढावा घ्या.

प्र.६वा) व्यावहारिक मराठी.

१. तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय बारामती येथील रिक्त असलेल्या लेखनिक पदासाठी अर्ज करा.
२. तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालयातील ग्रंथालयासाठी पुस्तकांची मागणी करणारा अर्ज लिहा.
३. बारामती नगरपरिषदेतील वॉर्ड क्र. ५ मधील कचऱ्याच्या समस्येसंदर्भात तक्रार अर्ज करा.
४. खालील अशुद्ध उतारा शुद्ध करून लिहा.

महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी प्राचित ग्रामव्यावस्थेचा चांगला अभ्यास केला होता. इंग्रज हिदूस्थानात येत्याआगोघर हजारो वर्षे येथिल ग्रामव्यावस्था चांगली होती. पाटील गावचा प्रमुख अशे. गावपातळिवर पंच कारभार पाहायचे. पटवारी, येसकर त्यांना मदत करायचे. सूतार, कुंभार, न्हावि, सोणार, माळी, दोरखंड करणारे लोहारे हे ग्रामव्यवस्थेतील कुशल कारागिर होते. इंग्रजांनी ग्रामव्यवस्था मोडून काडली. सयाजीरावांनी ठरविले जुन्या ग्रामव्यवस्थेचे पुणरुज्जीवन करायचे. यातुन गावपंचायतिची स्थापना केली.

प्र.७वा) संवाद लेखन करा.

१. शेतकरी व व्यापारी
२. विद्यार्थी व शिक्षक
३. लेखक व वाचक
४. प्रकाशक व लेखक
